

Sopimustie ja omat tiet

Oma tie on yhden kiinteistön alueella kulkeva tie

- omia teitä YksTL ei koske

Sopimustie syntyy sopimuksella.

- sopimus sitoo vain sen tehneitä, hyväksyneitä ja näiden perillisiä kirjallinen tai suullinen sopimus
- tieoikeus pysyväksi vain yksityistietoimituksessa
- YksTL koskee sopimusteitä vain tien lakkauttamisen osalta

Järjestäytymätön tie

- Tiekunta ei ole tarpeen, jos osakkaita vain muutama
- Myös järjestäytymätön tie voi pitää kokouksia
- Asioista päätetään sopimalla
- Päätös sitoo tieosakasta vain, jos siitä sovittu kirjallisesti
- Sitoumuksesta tai sopimuksesta vastuussa vain sen tehneet tieosakkaat

Jos yhden tieosakkaan tekemästä työstä on hyötyä muillekin, mutta muilla ei maksuhalukkuutta:

- yksityistietoimitus ratkaisee muiden maksuosuudet
- vaatimus on tehtävä 3 v kuluessa

Järjestäytymätön tie

- Ei voi saada yksityistielain mukaista kunnan eikä valtion avustusta
- Ei ole oikeushenkilö (toisin kuin tiekunta) = tieosakkaat kantavat ja vastaavat yhdessä

Myös järjestäytymättömän tien osakkaiden on ilmoitettava ajantasaiset käytön rajoitukset ja kiellot kansalliseen tie- ja katutietojärjestelmään (Digiroad)

Tiekunnan perustaminen

Tiekunta

- Yhden tai useamman tien hallinnointia varten perustettu tieosakkaiden yhteisö
- Tiekunnan perustaminen, jos osakasmäärän, tienpidon hoitamisen tai muun syyn takia tarpeellinen

Perustaminen

- yksityistietoimituksessa tai
- kiinteistörekisterin pitäjän päätöksellä tai
- perustamiskokouksessa, johon kaikki tieosakkaat on jonkun osakkaan toimesta kutsuttu

Aloitteen perustamisesta voit tehdä yksi tai useampi osakas tai toimitusinsinööri.

Tiekunnan perustaminen

Tiekunnan perustamisessa

- päätettävä toimielimestä (hoitokunta tai toimitsijamies)
- valittava ko. toimielin
- päätettävä nimestä
- sääntöjen käyttöönotosta

Perustamiskokouksessa (tai pian sen jälkeen) osakkaat mm. päättävät tieyksiköinnistä, pankkitilin avaamisesta ja tilinkäyttöoikeuksista.

Perustamisesta ilmoitus MML:een.

Tiekunta syntyy vasta, kun perustamisesta tehty merkintä kiinteistötietojärjestelmään.

Tiekunnan kokous ^{1/3}

Tieosakkaat päättävät tienpidosta ja muista tiekuntaa koskevista asioista **tiekunnan kokouksessa** (58§).

Eriyisesti päätettäviä:

- **talousarvio seuraavalle tai kuluvalle varainhoitokaudelle, varainhoitokausi**
- tilityksen tarkastaminen tai ennakkoon valittujen tilityksen tarkastajien selostus, tilityksen hyväksyminen, tilityksen tarkastajien valinta seuraavalle kaudelle
- vastuuvapaus toimielimelle
- toimielimen valinta ja vapauttaminen
- tieyksikkölaskelman vahvistaminen
- **maksuunpanoluettelon, käyttömaksuperusteiden ja –maksujen vahvistaminen**

Tiekunnan kokous ^{2/3}

- lainan ottaminen
- rajankäynnin hakeminen
- **tienpito-ohjeet toimielimelle**
- tienkäyttöluvan myöntäminen ulkopuoliselle
- **tieoikeuden perustaminen, tiekunnan perustaman tieoikeuden lakkauttaminen**
- **tiekunnan säännöt**
- ulkopuolisen toimijan valtuuttaminen huolehtimaan hallinnosta ja tienpidosta
- **tieosakkaiden aloitteiden käsittely**

Tiekunnan kokous ^{3/3}

- **Lisäksi** tiekunnan kokouksessa päätetään mm.;
- **tiekuntien yhdistäminen, jakaminen ja lakkauttaminen (63§) (huom: ilmoitus kiinteistötietojärjestelmään)**
- **sopimus tienosan liittämisestä tiekuntaan (63§) (huom: ilmoitus kiinteistötietojärjestelmään)**
- tietoimituksen hakeminen (YksA)
- muut maksut tai ainakin niiden määräytymisperusteet
- tienkäytön kieltäminen ja rajoittaminen ja salliminen
- **pysyvän liikenteen ohjauslaitteen(liikennemerkki, puomi tms.) asettaminen (lisäksi kunnan suostumus)**
- kaikki muut tienpidon kannalta suuret asiat kuten **parantamishankkeeseen ryhtyminen**, kanne tuomioistuimeen

Kokouksen ajankohta

Milloin tiekunnan kokous?

- vuosittain, tai vähintään joka 4. vuosi
- ajankohdasta voidaan päättää tai mainita säännöissä
- kokous on pidettävä vuosittain ellei muuta ole päätetty

ylimääräisiä kokouksia

- tarpeen mukaan tai jos
- vähintään $\frac{1}{4}$ osakkaista vaatii (lasketaan ”nuppiluvun” mukaan)

Kutsuminen

Kutsujana toimitsijamies, hoitokunta tai säännöissä määritelty taho

- kirjallinen, postitse (joiden osoite tiedossa) tai sähköpostitse tai muulla tietoliikenneyhteydellä (joka ilmoittanut osoitteensa)
- säännöissä voidaan määrätä täydentävistä kutsutavoista
- kutsu 2vk –2 kk ennen kokousta

Jos koollekutsuja laiminlyö kutsumisen, osakkaan hakemuksesta

- voidaan kokous pitää yksityistietoimituksenyhteydessä
- voi ELY-keskus oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle
- Kuka tahansa osakas voi kutsua kokouksen koolle, jos edellisestä kokouksesta on kulunut vähintään 5 vuotta

Kutsun sisältö

Vuosikokouksen kokouskutsussa on mainittava

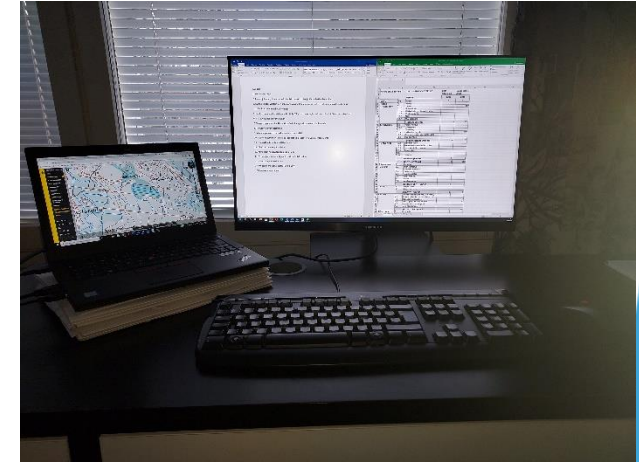
- aika, paikka (myös kunta), kokoukseen osallistumisen tiedot yms.
- kaikki (päättävät) tienpitoa koskevat merkittävät asiat
- ehdotuksesta maksuunpanoluetteloksi (oltava kutsun liitteenä tai nähtävillä 14 pv ajan ennen kokousta)
- liitteenä säännöt (kun niitä tarkoitus käsitellä)

Ylimääräisen kokouksen kutsussa mainittava kaikki asiat, joista tarkoitus päättää

Osakkaille mahdollisuus tutustua toimielimen kokous- ja päätöspöytäkirjoihin 14 pv ennen kokousta. Paikka ilmoitettava kokouskutsussa.

Tiekunnan kokous sähköisessä ympäristössä

- Tiekunnan kokous voidaan pitää myös sähköisessä toimintaympäristössä, jos tiekunnan kokouksessa niin päätetään tai tiekunnan säännöissä niin määrätään.
- Tiekunnan toimitsijamies tai hoitokunta voi sallia osallistumisen tiekunnan kokoukseen postin tai tietoliikenneyhteyden taikka muun teknisen apuvälineen avulla sekä määrätä tällaisen osallistumisen ilmoittamista varten määräajan (Lakimuutos 12.3.2021).
- On oltava fyysinen paikka missä voi osallistua kokoukseen.

Tiekunnan kokous sähköisessä ympäristössä

- Tiekunnan toimitsijamies tai hoitokunta voisi päättää, että etänä osallistumisen edellytyksenä olisi ilmoittautuminen kokoukseen viimeistään tiettyinä päivinä, joka voisi olla aikaisintaan kaksi viikkoa ennen kokousta.
- Tällöin kokouskutsuaika lasketaan viimeisestä ilmoittautumispäivästä.
- Etäkokouksen järjestämisessä on tärkeää, että tiekunnan toimitsijamies tai hoitokunta antaa riittävät menettelyohjeet etäosallistumisen osalta äänestykset mukaan lukien.

Kokouksessa

- osakas voi osallistua kokoukseen fyysisesti, kirjeitse, valtakirjalla tai sähköisesti
- koollekutsuja eli puheenjohtaja/toimitsijamies avaa
- kokoukselle puheenjohtaja, ei tarvitse olla tieosakas
- pöytäkirjantarkastajat (kokouskin voi tarkastaa)
- valtakirjat on syytä tarkastaa
- yksinkin voi pitää laillisen kokouksen
- tiekunnan kokous ei ole julkinen

Tieosakas voi osallistua päätöksentekoon omassa asiassaan!

Toimielimen jäsenen suositeltavaa jäädä itsensä, kun päätetään tiekunnan tilien hyväksymisestä.

Toimielimen jäsen ei saa osallistua hänen ja tiekunnan välisen taloudellisesti merkittävän asian käsittelyyn ja kun oma ja tiekunnan etu saattavat olla ristiriidassa

Äänestäminen

Tiekunnan kokouksessa kaikki päätökset enemmistöpäätöksinä, ei suljettuja lippuäänestyksiä.

Osakkaan äänimäärä tieyksiköiden perusteella

- Äänileikkuri = kellään ei voi olla yli 30 % läsnä olevista tieyksiköistä. Äänienemmistö voi kuitenkin syntyä, jos
 - jollakin on yksiköistä yli 70 % (leikkuri leikkaa 30 prosenttiin ja muilla alle 30 %)
 - valtakirjojen avulla joku voi saada äänienemmistön
- Kokouksessa edustetut äänet laskettava aina ennen äänestystä!
- Kiinteistön äänimäärää ei voi jakaa
- Äänten mennessä tasan, ratkaisee puheenjohtajan mielipide

Henkilövalinnat

Tiekunnassa on joko hoitokunta tai toimitsijamies (hänelle voidaan valita sijainen)

Hoitokunta

- 3-5 jäsentä
- jos 3 jäsentä 3, ainakin 1 varajäsen
- varsinaisista jäsenistä pj ja vpj, jos tiekunta ei valinnut
- toimikausi enintään 4 v, voidaan vapauttaa kesken kauden

Tarvittaessa valitaan kaksi tilityksen tarkastajaa.

Valittavilta oltava suostumus, ulkopuolinenkin voidaan valita.

Oikeus kohtuullisen palkkioon ja kulukorvaukseen (tiekunnan kokous määrää).

Maksuunpanoluettelo

Tiekunnan kokous vahvistaa tiemaksuja ja käyttömaksuja koskeva maksuunpanoluettelon

Lähetettävä kokouskutsun mukana tai oltava nähtävillä 14 pv ennen tiekunnan kokousta, nähtävänä pitäminen ilmoitettava kokouskutsussa

Maksuunpanoluettelossa ilmettävä

- tieoikeus, jonka perusteella maksu peritään
- maksuvelvollinen osakas
- tieyksikkömäärä sekä tiemaksun suuruus, mahdollinen perusmaksu eriteltynä
- koottavien tiemaksujen yhteismäärä
- erilaisten käyttömaksujen suuruus sekä
- maksujen maksuajankohta

Maksuunpanoluettelo (jatkoa)

Vahvistettu maksuunpanoluettelo toimii ulosottoperusteena

Erääntynyt tie- tai käyttömaksu suoraan ulosottokelpoinen ilman käräjäoikeuden velkomustuomiota.

Ulosottohakemuksen liitteeksi

- maksuunpanoluettelo
- pöytäkirjaote
- käräjäoikeuden todistus lainvoimaisuudesta
- tiemaksun lisäksi perintään kulut; korko 6 %, lainvoimaisuustodistusmaksu, perintäkulut

Pöytäkirja 62 §

Pöytäkirjaan merkitään mm.

- kokouksen aika ja paikka,
- läsnä olleet ja valtakirjoilla edustetut tieosakkaat
- tieosakkaiden tieyksikkö- ja äänimäärä, tarvittaessa äänestyksittäin
- tehdyt päätökset
- kokouksen puheenjohtajan + 2 pöytäkirjantarkastajan allekirjoitus tai kokous itsekin voi heti hyväksyä pöytäkirjan
- pöytäkirja liitteineen nähtävänä viimeistään 14 päivän kuluttua kokouksesta

Ote tai oikeaksi todistettu jäljennös pyydettyäessä asianosaiselle - voidaan periä kohtuullinen maksu. Sähköpostin liitekirjeenä hyvä.

Yleensä pöytäkirja on päätöspöytäkirja

Oikaisuvaatimus 64 §

Osakas tai muu asianosainen, saa vaatia tiekunnan kokouksen tai toimielimen päätöksen oikaisemista tiekunnan kokoukselta, jos;

- päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä,
- on lain vastainen tai tiekunnan sääntöjen vastainen
- loukkaa hänen oikeuttaan

Vaatimus esitettävä **30 pv** kuluessa päätöksen tekemisestä.

Toimielin voi ratkaista oikaisuvaatimuksen sen tekemästä päätöksestä.

Toimielimellä aikaa **30 pv vaatimuksen esittämisestä kutsua tiekunnan kokous käsittelemään asiaa.**

Moitekanne (=valitus) 65 §

Osakas tai muu asianosainen, voi nostaa kanteen tiekunta vastaan (maaoikeutena toimivassa) käräjäoikeudessa, jos;

- asian käsittelyssä toimittu vastoin yksityistielakia tai tiekunnan sääntöjä,
- päätös on yksityistielain tai sääntöjen vastainen
- loukkaa hänen oikeuttaan tai osakkaiden yhdenvertaisuutta

Osakkaan on nostettava kanne 3 kk kuluessa päätöksen tekemisestä ja muiden 3 kk tiedoksisaannista

Oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä nostettava kanne 30 pv kuluessa tiedoksisaannista

Toimivaltainen on se käräjäoikeus, jonka yhteydessä toimivan maaoikeuden tuomiopiirissä ko. tie tai pääosa tiestä sijaitsee.

Hävinnyt osapuoli vastaa oikeudenkäyntikuluista!

Toimielin 54 §

- Tiekuunnassa on joko hoitokunta tai toimitsijamies (hänelle voidaan valita sijainen)
- Hoitokunnan kutsuu pj tai vpj. Päätösvaltaisuus: pj tai vpj + ½ jäsenistä tai varajäsenistä läsnä
- Hoitokunnan on järjestäydyttävä heti (ainakin valitaan pj ja vpj). Muutoin kokoontuu tarvittaessa.
- Enemmistöpäätöksiä pääluvun mukaan (ei tieyksiköittäin)
- **Pidettävä pöytäkirjaa kokouksesta tai päätöksistä**
- Toimielimen tehtävä ilmoitus toimielintä koskevista muutoksista MML:lle (myös ilmoitus, kun tiekunta perustettu)

Toimielimen tehtävät 56 §

Huolehtii tienpidosta ja hallinnosta tiekunnan antamien ohjeiden mukaisesti

Vastaa varainhoidon ja sen valvonnan järjestämisestä

Tiekunnan nimen kirjoittaa toimitsijamies tai hoitokunnan pj, tai hoitokunnan 2 jäsentä yhdessä tai säännöissä päätetyllä tavalla

Käyttää tiekunnan puhevaltaa, edustaa sitä tuomioistuimessa ja viranomaisen luona ja muutoinkin

Toimielimen tehtävät (jatkoa)

Erityisesti on

- pidettävä tiliä tiekunnan tuloista ja menoista sekä esitettävä tilitys
- laadittava talousarvioehdotus
- laadittava ehdotus tieyksikkölaskelmaksi
- laadittava ehdotus maksuunpanoluetteloksi ja käyttömaksujen perusteiksi sekä niiden muutokset
- määrättävä käyttömaksut ja huolehdittava tie- ja käyttömaksujen perimisestä
- **kutsuttava tiekunnan kokoukset, myös oikaisuvaatimuksen ratkaisemiseksi**
- kiellettävä tai rajoitettava liikennettä kelirikon, liikenneturvallisuuden yms. takia

Toimielimen tehtävät (jatkoa)

Erityisesti on

- määrättävä sillan, lautan tai muun tienosan suurin sallittu kuormitus
- antaa luvan tien tilapäiseen käyttämiseen ja painorajoituksen rikkomiseen tai erityiskuljetukseen
- valmistettava tarvittaessa tiekunnan säännöt
- pidettävä pöytäkirjaa kokouksistaan ja päätöksistään
- ratkaista itseään koskeva oikaisuvaatimus

Ja vielä ilmoittaa muutokset yhteystiedoissa (MML, kunta, pankki, Tieyhdistys ...)

Toimielimen tehtävät (jatkoa)

- Ilmoitukset Digiroadiin
 - Pysyvät painorajoitukset
 - Ajokiellot ja tien käytön rajoitukset
 - Ajoesteet ja muut käyttöä rajoittavat rakennelmat kuten puomit
 - Liikennemerkkien lisäkilvet (tonteille ajo sallittu)
 - Nopeusrajoitukset
 - Toistuvat rajoitukset ja kiellot (kelirikko)
 - Ilmoitetaan myös jos ei rajoituksia
 - Karttaliitteen lisääminen mahdollista
- Verkkolomakkeella
 - <https://julkinen.vayla.fi/yksityistie/>
 - Jokainen tien osa (tien nimi) ilmoitettava erikseen

Avustukset tienpitoon

- Vain kunnalta avustusta kunnossapitoon
 - Ei lakisääteinen, vaihtelee kunnittain
- Avustukset tien perusparantamiseen
 - ELY-keskuksen myöntämä valtion tuki
 - Siltahankkeet, tuki 75 %
 - Kantavuuden ja liikenneturvallisuuden parantamishankkeet, tuki 50 %
 - V. 2021 rahaa käytettävissä 30 milj. euroa
 - Voi hakea ympäri vuoden, edellyttää tiekunnan päätöstä
 - Ilmoitus digiroadiin tulee olla tehtynä (todistus liitteenä)

Avustukset tienpitoon

- Kemera-tuki tien perusparantamiseen
 - Siltahankkeet; tuki 60 % E- ja K-Suomi, 70 % P-Suomi
 - Muu perusparantaminen, tuki vastaavasti 50 % ja 60 %
 - Tuki maksetaan alv 0 kustannuksiin kiinteistökohtaisesti, ei tiekunnalle
 - Tukikelpoisia yksityiset kiinteistön omistajat ja vastaavat yhtymät ym.
 - V. 2021 rahaa käytettävissä n. 8 milj. euroa
 - Voi hakea ympäri vuoden, edellyttää tiekunnan päätöstä
- Kunnanavustus tien perusparantamiseen
 - Osa kunnista avustaa, yleensä enintään 20 %